

Volba (11.1.2018)

Bylo 29. prosince 1989 a většina z nás byla v práci. Já jsem se teprve rozkoukávala, protože jsem do nového místa nastoupila před necelým měsícem. Z předchozího zaměstnání jsem utekla po necelých dvou týdnech, jakmile jsem zjistila, že mí spolupracovníci nejsou spolupracovníky jenými a že litují nebohé policajty, kteří se tak nadřeli při mlácení studentů na Národní třídě.

V novém zaměstnání to bylo naštěstí úplně jiné. Lidé nosili na klopách trikolóry, vyměňovali si letáky a chodili na demonstrace. Přesto jsme do poslední chvíle nevěděli, jestli to vyjde. Ale nakonec kovaný soudruh náměstek usoudil, že někdy je lepší hrát si na mrtvého brouka, než hájit pevnost do posledního dechu, a vzal si na ten den dovolenou. Funkci mu to sice nezachránilo, ale my jsme mohli obsadit židle v jeho zasedačce, upíjet kávu a sledovat volbu prezidenta republiky.

Komunistické Federální shromáždění zvolilo prezidentem Československé socialistické republiky Václava Havla jednomyslně. (Srabi, blesklo mi hlavou.) Tleskali jsme v té zasedačce, jásali a stáli v pozoru, když se hrála tehdy ještě československá hymna. Všechno to bylo lehce absurdní, ale my jsme byli šťastní, protože zvolení Václava Havla prezidentem republiky znamenalo, že Sametová revoluce se nám nezdála a že je opravdu konec vlády jedné strany.

Nikdy na ten pocit štěstí a úlevy nezapomenu. I když se během těch dlouhých let v našem státě mnohé neudálo tak, jak jsem si představovala a očekávala, i když ne úplně se všemi kroky a názory Václava Havla jsem vždycky souhlasila, nikdy mě nenapadlo, že bych snad litovala toho, co se v listopadu a prosinci 1989 stalo a co se u nás změnilo.

Přestože u nás nikdy nebyl a pravděpodobně nikdy nebude prezidentský systém, na prezidenta je tu nahlíženo jako na osobu, která je úctyhodná, která ostatní převyšuje svým morálním kreditem a která rozumí lidem ve své zemi, hájí jejich zájmy a hájí zájmy státu. Přesněji řečeno očekáváme, že taková osoba bude v čele státu stát.

Bohužel někdy stačí jen populistické proklamace, aby se takový dojem vytvořil, ale skutek utekl. Nestací prohlašovat, že je někdo prezidentem všech a že lidi spojuje, ne rozděluje. Je potřeba tak opravdu konat.

Blíží se volby. Už asi v sobě nikdy nevykřesám ono dychtivé rozechvění, jako tehdy, když komunistické Federální shromáždění volilo disidenta Havla do čela státu. Ale touha, aby v čele státu byl někdo, koho si mohu vážit přes veškeré výhrady, které mám k jeho osobě, ta zůstala nezměněná.

Postupně jsem roztrhala většinu volebních lístků, zbyly mi jen tři. Víím už nějaký čas, který zůstane nakonec, abych ho vhodila do volební urny. Neočekávám, že by se můj názor změnil, ale sichr je sichr, že? A taky je to trochu hra; když už můžu provádět volbu, tak ať si tu možnost trochu užiju, než půjdu k volbám.

Ted', a ve druhém kole taky. Abych si mohla svého prezidenta vážit. Abych si mohla vážit sama sebe.

{fshare}